

ایران

• شنبه ۳۱ تیر ۱۴۰۲ • سال بیست‌ونهم • شماره ۸۲۳۸

• اذان ظهر ۱۲/۱۱ • اذان مغرب ۱۹/۳۷ • نیمه شب شرعی ۲۳/۲۱ • اذان صبح فردا ۳/۲۵ • طلوع آفتاب فردا ۵/۰۵

- صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
- مدیر مسئول** : محمد حسن روزی طلب
- سردبیر:** حسام الدین برومند
- معاون فنی:** محمدملاعلی اکبری
- دبیران:** مصطفی عیوضی (سیاسی)
- مهدی مهرپور(اقتصادی)
- مصطفی وثوق کیا(فرهنگی)

- آزاده سهرابی (اجتماعی) « بنفشه غلامی (جهان)
- لیدا فخری (اندیشه) « محمدرضا عزیزی (گزارش)
- زهره کشوری (زیست بوم) « سعید زاهدیان (ورزشی)
- مهدی کلهرزاد(اجرایی)
- حجت حکیمی (صفحهٔ‌آرایی)
- محسن جانی پور (ویراستاری) « ابوالفضل نسایی (عکس)

- تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰؛نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- پایامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۳۳؛ روابط عمومی: **نشانی** : تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
- صندوق پستی:** ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵
- امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰
- چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌چم
- سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارندة گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷۲(۰۲۱)
- انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

نقد

کالایی شدن هنری، خوب یا بد؟

یک مشاور املاک باتجربه می‌تواند نقاط ضعف و قوت هر آپارتمانی را تشخیص داده و حسب معیارهای معینی مثل؛ شهر و محله، نوع ساخت، امکانات، مترآز، زمان ساخت و… قیمت نزدیک به واقعی را برآورد کند. اما کسانی هم هستند که علاوه بر این مشاوره می‌توانند براساس اطلاعات یا پیش‌بینی امور مرتبطی، احتمال رشد قیمت یا تغییر ارزش‌مندی‌های بالقوه را مدنظر قرار دهند. مثلاً ممکن است به اسناد و مدارکی دسترسی داشته باشند که نشان می‌دهد بزودی یک ملک معلوم به خاطر تعریض خیابان باید عقب‌نشینی کند. یا احداث ایستگاه مترو در نزدیکی یک ملک باعث رونق بازار محلی خواهد شد. عده‌ای پا را از این هم فراتر می‌گذارند. مثلاً با ساخت و ساز در بخشی از املاکی که در اختیار دارند، باعث رشد قیمت سایر قسمت‌ها می‌شوند. حتی بخشی از ملک را به افراد مشهوری واگذار می‌کنند تا نشانه ارزش و مرغوبیت ملک باشد. بعضی حتی بعد از مالکیت بر زمین‌های دورافتاده و کم‌ارزش- با عملیات اداری و اعمال نفوذ و… زمینه احداث ملک می‌کنند. این گروه‌ها هم ظاهراً به عنوان متخصص و مشاور قیمت‌گذاری ملک شناخته می‌شوند اما جنس این بازارها کاملاً متفاوت است و چه بسا در برخی مواقع، تعارض منافعی هم داشته باشند. همچنین بهره‌ر مادی هر یک از دست‌اندرکاران این بازار بر اساس این تقسیم‌بندی، قواعد متفاوتی دارد.

وقتی صحبت از «بازار هنر» می‌شود، اگر مرعوب موقعیت ناشناخته «هنر» نباشیم، می‌توانیم الگوی مشابهی پیدا کنیم. ظاهراً هر خرید و فروشی که موضوع آن یک اثر هنری [یا قشبه هنری] باشد، در فضای عمومی منسوب به بازار هنر و اقتصاد هنر می‌شود. اما پشت این ظاهر ساده مراتبی از تعبیر مالی وجود دارد که به عمد یا سهو پنهان می‌ماند. (ناید هر گردش مالی را به واسطه حضور یک اثر هنری، بازار یا اقتصاد هنر نامید.)

یک کارشناس هنری می‌تواند با توجه به کیفیت هنری و سوابق هنرمند و براساس عوامل شناخته شده، حدود متصفانه‌ای از ارزش مادی آثار هنری در بازار خرید و فروش را مشخص کند. همچنین در مرتبه‌ای فراتر؛ ممکن است با بررسی‌های هنری، اقتصادی، جامعه‌شناسی و… پیش‌بینی‌هایی برای سرمایه‌گذاری داشته باشد. مثلاً پیش‌بینی کند این اثر از هنرمند، به دلایلی (از جمله مرگ هنرمند، روند سلیقه خریداران بزرگ، تغییرات سیاسی و…)، در آینده دور یا نزدیک مورد توجه اقتصادی یا هنری قرار خواهد گرفت. حالا فرض کنید کسانی بتوانند خارج از این مسیر طبیعی، برای آثاری که در اختیار دارند، ارزش‌های اقتصادی و در نتیجه منافع سرشار مالی و نویسندگان، خرید و فروش‌های ساختگی، سلیقه‌سازی، ارائه مشاوره به سرمایه‌داران کلان و… هر یک از ترفندهای تجاری می‌تواند باعث جذب سرمایه به سمت هنرمندان و آثار مودنظر باشد. بدیهی است تقسیم منافع مالی بین هنرمند، واسطه، فروشنده…، و البته پانای قدرت پنهان بازار، بستگی به همین مراتب بازاربایی دارد. این نوع بازارها می‌توانند در ناگراخانه‌ها، اکسپوها، آرت‌فرا، حراج‌ها و فروشگاه‌های هنری ظهور کرده و حتی گاهی به یک فریب عمومی در تشخیص «کالی اقتصادی» و «اثر هنری» تبدیل شود.

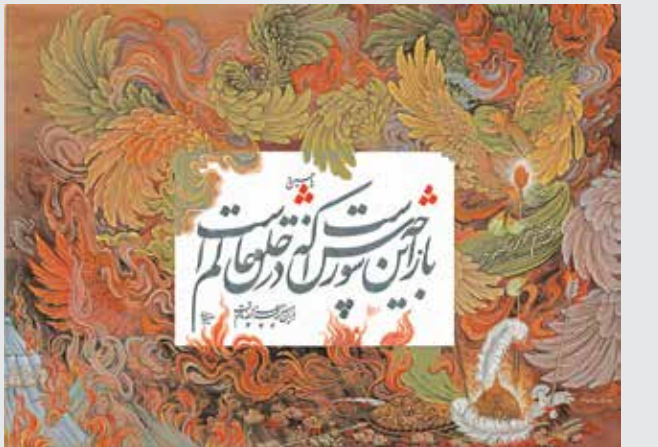
پیامبر اکرم (ص) خطاب به حضرت ابوالفضل (ع) فرمودند:
خداوند چشمت را روشن گرداند، تو باب الحوائج هستی، از هر که خواستی شفاعت کن.

کتاب الکبریت الاحمر

سخن‌روز

نگاره

رضا بدرالسماء / نقاش و نگارگر

فضای مجازی

کار تازه حسن روح‌الامین برای ایام محرم و رونمایی از «یاس کیود» راضیه تجار، بخشی از مطالبی هستند که در مجازی امروز می‌خوانید.

کار تازه حسن روح‌الامین برای ایام محرم و رونمایی از «یاس کیود» راضیه تجار، بخشی از مطالبی هستند که در مجازی امروز می‌خوانید.

خوش رنگ، حیاط‌هایی بزرگ و محاط بر حوض‌های آبی رنگ. پر از گل‌دان و بوته‌های یاس خوش‌عطر که درز دیوارها را می‌گیرند و بالا می‌روند و سری می‌کشند داخل کوچه‌ها. روزهایی خوش‌عطر که هم‌عصر با استبداد رضاخانی شده است و بیرون این چهاردیواری‌ها را به غایت ناامن ساخته است. دیگر کوچه‌های تهران محل امنی برای زنان نیست.

نکته

کزه‌ر زبان که می‌شنوم نامکر است

روایت تاریخ عاشورا، روایت حماسه است، همان‌طور که حسین منزوی در غزل مشهورش می‌گوید: «حد تو رتا نیست، عزای تو حماسه است». حال اگر این حماسه با زبانی ادیبانه همراه شود، شاهد حماسه‌ای ادبی خواهیم بود که بر سایر روایت‌های تاریخی اگر نگوییم فضیلت پیدا می‌کند بلکه از آنها پیشی می‌گیرد و جلوتر می‌ایستد. این خاصیت ادبیات است. این خاصیت زبان است که می‌تواند منزلت بیشتری به امور بدهد و آنها را در موقعیت برجسته‌تری بنشاند، چه رسد به اینکه در زای حماسه‌ای به بزرگی عاشورا باشد. حماسه‌ای که تاریخ از آن جان گرفته و قرن‌هاست دربراه آن سخن گفته می‌شود و این‌خون در تاریخ جاری است. کتاب «حسین علی، درود خداوند بر او» اثر م.مؤید (محمدحسین مهدوی سعیدی) در جایگاهی چنین در میان مقاتل و تواریخ قیام سیدالشهدا(ع) ایستاده و با مخاطب گفت‌وگو می‌کند و او را دعوت به گفت‌وگو با تاریخ می‌کند.

حسین علی» کتابی است که در میان مخاطبان و علاقه‌مندان به نثر قدر ندیده که دلایل مختلفی می‌توان برای این ماجرا ذکر کرد که احتمالاً مهم‌ترین موضوع آن به خلق و خوی نویسنده‌اش بازمی‌گردد که اهل هیاهو و جنجال نیست و کاری برای امام شهیدش کرده و خیلی با غوغااسلاری نسبتی ندارد. اما اینکه ناشر و حتی جامعه کتابخوان هم به این کتاب توجهی نکرده‌اند محل سؤال است. کتابی که نثر آن فارسی است و مؤلف کوشش کرده از هیچ

مهران رحیمی

بازنگر

یادداشت

نگاهی به زندگی محتشم کاشانی

نامت بلند باد

کمال‌الدین علی محتشم کاشانی، ملقب به شمس الشعرا از شاعران قرن دهم هجری قمری است. معروف‌ترین شعرمحتشم کاشانی، ترکیب‌بند زیبای «باز این چه شورش است که در خلق عالم است» می‌باشد. وی سال ۹۰۵ هجری قمری در خانواده‌ای دیندار و در شهر کاشان به دنیا آمد و پدر ایشان، خواجه میراحمد است. در آغاز زندگی، به پیشه بافندگی شعربافی مشغول بود و پس از آنکه در شاعری آوازه درانداخت، به شغل پزای روی آورد. اصولاً یکی از ویژگی‌های شعر سروده‌های دهم و یازدهم آن است که بیشتر سرایندگان آن، اهل کسب و کار بوده‌اند و برخی از آن‌ها، به نعلبندی و حلواگری و چه و چه، اشتغال داشته‌اند.

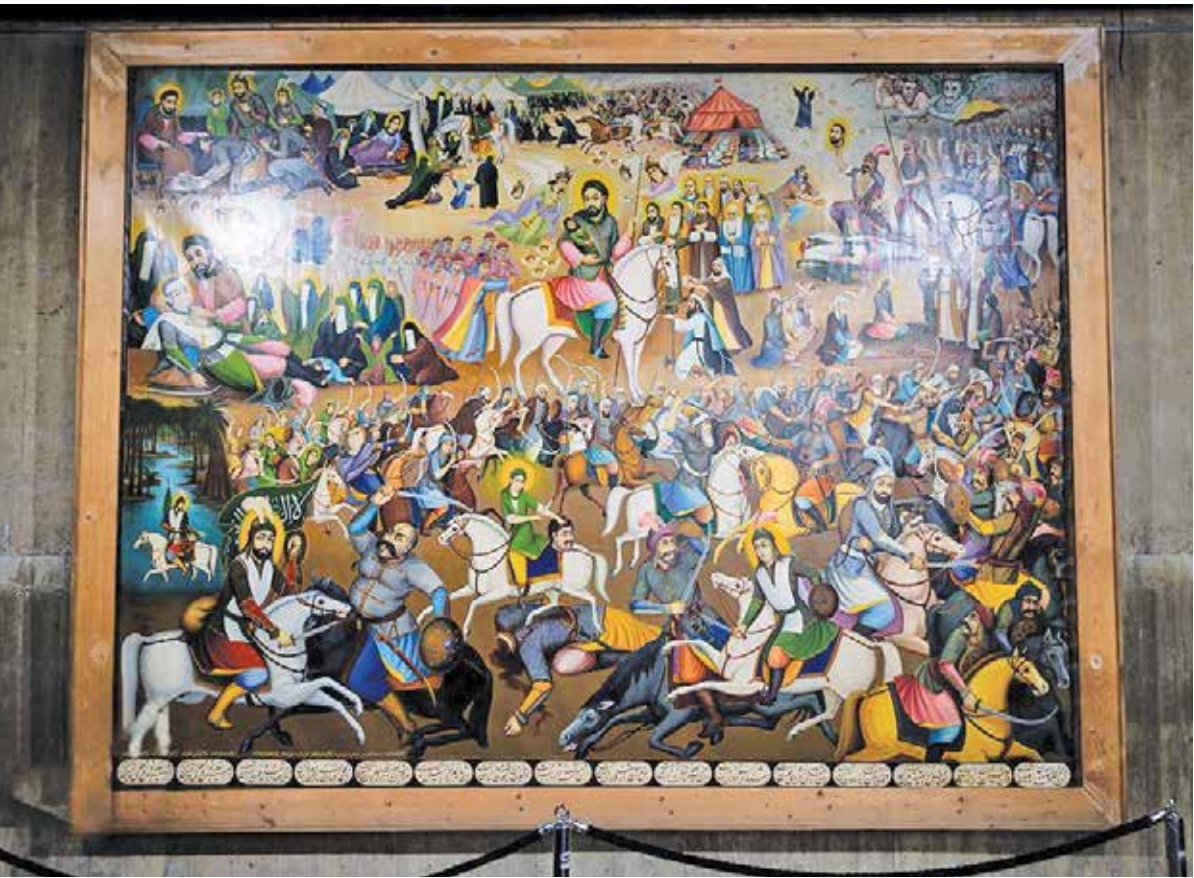
در بین هواداران شیعه مطلع «باز این چه شورش است …» که محتشم کاشانی سروده است، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. پس از محتشم تعداد زیادی از شاعران از این ترکیب‌بند در نوحه‌ها و شعرهای سروده خود، بهره می‌بردند. محتشم کاشانی در نزد صدقی استرآبادی به آموزش فنون شاعری پرداخت. همچنین خود محتشم شاگردانی را پروراند.

محتشم کاشانی توانست در دوره جوانی به دربار شاه طهماسب صفوی راه پیدا کند و با وجود قصیده و غزل‌های بسیار زیبایی که می‌سرود، مورد الطاف شاه‌طهماسب واقع شد. نام او پس از مدتی در میان گروه شعرای معروف زمان خود قرار گرفت. او با وجود اعتقادات دینی که داشت، همچنین با وجود احساسات شیعی که در دربار شاهان صفوی برای تقویت مذهب شیعه در برابر مذاهب اهل سنت، وجود داشت.

محتشم، شاه‌طهماسب صفوی، اسماعیل میرزا (شاه اسماعیل دوم) و محمد خدابنده صفوی و خواهر او پریخان خانم (شاهزاده پرافتدار صفوی) را ستایش کرده است. اما شاه‌طهماسب، باری و پیغام از محتشم خواسته است تا امامان شیعه و پیشوایان دین را مدح گوید و محتشم کاشانی، این پیام را به گوش جان شنیده و ترکیب‌بند معروف خویش را در سوگ امام‌حسین (ع) و دیگر شهیدان کربلا سروده است و اگرچه گفته‌اند که آن را به پیروی از هفت‌بند مولانا حسن کاشنی سروده است، اما این پدیده ادبی که محتشم از خود بروز داده است، از مقوله هنر ظهوری است. در خاستگاه هنر گفته‌اند: هنر، یا نبوغی است، از گونه پدیده‌هایی چون شاهنامه، کمدی الهی، بینواییان و … یا ظهوری است، که در یک لحظه استثنایی در زندگی یک هنرمند پدید می‌آید و همچون بارقه‌ای سرد و خاموش می‌شود. همانند ترکیب‌بند محتشم یا ترجیح‌بند هافت، که این دو اثر در میان همه آثار این دو شاعر استثنایی‌اند. دیوان محتشم، بارها به چاپ رسیده است. مرگ محتشم کاشانی، در سال ۹۹۶ هجری قمری روی داده و در خاک کاشان آرمیده است.

شهرت ادبی محتشم به خاطر دوازده‌بند عاشورایی او است اما در یکی از نسخ خطی دیوان او، چند ترکیب‌بند درخور دیگر نیز وجود دارد. محتشم علاوه بر شعر، در عرصه نثر نیز توانا بوده و این امر را دو رساله جلالیه و نقل عشاق که-آمیزه‌ای از نثر و نظم است- نشان می‌دهد. وی در سرودن «ساده تاریخ» نیز مهارت داشته و در دیوان اشعار او می‌توان نمونه‌هایی از آن را یافت.

عکس نوشت

نمایشگاه «همچنان جاری» مروری بر بازتاب جریان عاشورا در هنرهای تجسمی معاصر، عصر چهارشنبه (۲۸ تیر ۱۴۰۲) همزمان با آغاز ماه محرم در موزه هنرهای معاصر تهران افتتاح شد و تا ۲۲ شهریورماه دایر است.

نمایشگاه «همچنان جاری» مشتمل بر ۸۰ اثر است که در این میان ۴۵ اثر از ۲۳ هنرمند متعلق به گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران، ۲۳ اثر از ۹ هنرمند متعلق به گنجینه حوزه هنری سازمان تبلیغات انقلاب اسلامی، ۱۲ اثر متعلق به مجموعه شخصی مهدی طالع‌نیا و ۲۰ قطعه از ادوات و لوازم تزئین متعلق به موزه دریایی اراک است. در این نمایشگاه آثار هنرمندانی چون محمدحسین حلیمی، محمود جوادی‌پور، روح‌الله مفیدی، محمد تجویدی، مرتضی ممیز، کاظم چلیپا، فرامرز پیلارام، رضا بانگیز، عبدالحمید قدیریان، رحیم نازفر، محمد کنجی، حبیب‌الله صادقی، حسن اسماعیل‌زاده، پرویز کلانتری، سیدحسین تفتی، ابوالفضل عمومی، عباس بلوکی‌فر، علی اکبر لرنی، محمدعلی ترقی‌جاه، صادق تبریزی، رضا حمیدی، احمد خلیلی‌فرد، محمد فراهانی، حسین همدانی، مرتضی اسدی، حسین خسروچردی، مصطفی کودزری، مرتضی کودزری، غلامعلی طاهری، علی شیخی، ناصر پلنگی، کامیار صادقی و… به نمایش درآمده است.

عکس: فارس

کجایید ای شهیدان خدایی

بلاچویان دشت کربلایی

کجایید ای سبک روحان عاشق

پرونده‌ترز مرغان هوایی

کجایید ای‌شهان آسمانی

بداسته فلک را درکشایی

مولانا

عکس: فارس